

Кое е правото, което мислите, че заслужавате преди съдът и светът да са узнали за него?

(есе)

В далечното ни минало, когато не е имало писмени закони, когато думата Конституция дори е била непозната сред нашите прадеди, те са се уповавали и държали главно на моралните ценности и добродетели. Това са например: казаната дума, взаимното разбирателство, съпричастността и човечността, но най-вече на тъй наречените "неписани човешки закони". В днешно време живеем в свят, в който Конституцията е вече създадена, а законите написани, но ние все още си държим и на тези стари, но изключително ценни и стойностни традиции. Култура и обичаи, които са се запазили в годините и не са се забравили във времето и пространството и са стигнали чак до днес. До 21 век- векът на социализацията, на демокрацията и прогреса, но това, което държи тези традиции още живи, е именно в несломимия човешки дух и в това, че ние ги носим вътре в нас. Защото сме хора с древно историческо минало, с велика история, непобедим дух и дълбоки корени.

Аз съм вече пълнолетен и пълноправен гражданин на нашата прекрасна държава България и като такъв имам всичките нейни права и задължения. В ежедневието си много често си задавам въпроса: Какъв би бил живота ни днес без Конституция и закони, както е било в миналото? И като една осъзната и разумно мислеща личност си давам отговора, че единственото свързващо нещо между хората и това, което ни обединява и съединява, е именно Конституцията, с нейните равноправни закони. Друг е въпросът дали те са еднакво спазвани от всички хора, но аз доста пъти се замислям за правата, които имам, а те не са никак малко. Защото България има добре уредена и действаща правосъдна система в момента. Но аз съм много заинтересована да открия и други права, които имам, а може би не само аз, а всеки човек ги има, но нито светът, нито другите около мен знаят за тях.

Всеки човек е отделна, самостоятелна и индивидуална личност, която има правото сам да мисли, решава и избира как и по какъв начин да протича животът му. Защото ние сме свободни и независими хора. Общото, което ни обединява, това са еднаквите закони и права, произтичащи от държавата, в която живеем и, които имаме. Такива са например: Правото на живот, което е основното, на религия, на образование, на мнение, собственост и още много други права, които са точно и ясно дефинирани. Тези фундаментални и основни принципи карат хората да бъдат равнопоставени пред

законите, съда и съдебните институции. Но това, че всички хора имаме едни и същи права и задължения, не значи, че те са напълно достатъчни, за да живеем по един свободен и достоен начин, както ние сами бихме искали. От една страна всички онези норми вписани в Конституцията, ни осигуряват независимост, достойнство и равноправие, но от друга страна всеки човек си има своя философия за живота, свои разбириания, различни планове, мечти, цели. Това кара хората да се отличават и различават по между си. Затова всеки един от нас притежава правото да има и свои неписани, но човешки закони, стига те да не пристъпват истинските и да не засягат правата на другите хора около мен. Защото живеем в демократична и цивилизована държава, в центъра, на която стои човекът с неговите мисли и чувства.

Както всички хора, така и аз имам свои принципи, качества, граници и морал, който сама си изграждам и развивам. Аз мисля, че правата които имам, но не само аз, а всеки човек заслужава да има- това са правото да пътувам навсякъде по света, където си поискам, да решавам къде да живея и да бъда свободна личност. Правото да обичам и да бъда обичана и щастлива. Да имам семейство, да създавам свое и да отгледам и възпитам собствените си деца по най-добрая начин. Тези права може би не са конституционални, но със сигурност са общочовешки.

Един от основните проблеми на днешното общество е миграцията на хората, заради бурния и напрегнат начин на живот. Но според мен, това не е проблем, а именно в това се изразява правото на човек сам да решава къде и с кого да живее. Там, където се чувства най-добре. Където е свободен не само в действията си, но и в мислите си, където усеща със сърцето си, че иска да бъде и, че е част от това общество. Затова не е важно да бъдем някъде, където не сме щастливи и удовлетворени от себе си, а където истински се възприемаме като почитани и уважавани личности. Никой няма правото да обвинява някого, че напуска родината си, защото сме пълноправни граждани на света и можем да пътуваме навсякъде. Ето затова смяtam, че това наше право е изключително важно и ценно, за да бъдем там, където искаме да бъдем и да сме активни и ползотворни хора, както за себе си, за семейството си, но така и за другите около нас. Много добре го е казал философът Жан-Пол Сартр: "Човек е осъден да бъде свободен"- колко смислено изразено и общовалидно днес.

Другото право, което мисля, че имам и заслужавам да имам, но нито светът, нито съдът са узнали за него и това е правото да обичам и да бъда обичана. Да обичам важните, ценни и стойностни хора около мен. Това са родители, семейство, любим човек, роднини и приятели. Хората сред, които съм истински щастлива и естествена,

които ме карат да се чувствам ценена, важна и най-вече обичана. Сред които съм се родила, израствала, направила първите си стъпки и казала първите си невинни думи. Пораствайки, обаче ние се отделяме от тях и създаваме свои семейства и собствени деца. Стремим се да изградим един щастлив и уютен дом, но родители ни завинаги си остават наши спътници, закрилници и наша опора. Заради това наистина си струва да живеем и да изживеем тези уникални и неописуеми моменти. Точно тези мигове ни правят по-добри хора, по-осъзнати, съпричастни, горди и достойни. Правят от нас много по-състрадателни и хуманно настроени хора спрямо останалите. Ето защо според моето мнение нито една институция и, нито един закон не биха изградили тези несравнimi човешки качества и добродетели у нас, а го правят точно тези малки, дори понякога, изглеждайки несъществени човешки права, които имаме. Това са малките неща в живота, които преобръщат ежедневието ни коренно. Разбира се, никой не може да отрече ползата, важността и преимуществото от законите и Конституцията, но не са за подценяване и другите не по-малко важните неписани, но хуманни и чисто човешки права.

В миналото не е имало закони, но хората са имали свои правила и принципи, които са спазвали. Сега ние имаме богата палитра и пъстрота от разнообразни права и закони, гарантиращи свободата и неприкосновеността на хората. Но нека не забравяме, че имаме и друг вид права, които ни обогатяват и усъвършенстват духовно. Те не са официално приети, но са много по-благородни и милосърдни, защото ни правят личности.

Симона Стефанова Тютюнджеева